

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ

דף כג.

1. מאי לאו בהא קמיפלגי, וקשה דאם בזה פליגי למה אשמועינן מחלוקתיהו דווקא בפרה אדומה, הוי ליה למיפלג בכל קרבן?

הא לכתחילה והא דיעבד, והא דלוקחין לכתחילה ביאר בריטב"א דהוא כמו המבואר בגיטין כח: אמר רבא דלשמא ימות חיישין ולשמא מת לא חיישין, ועי' נודב"י יו"ד מהדו"ק נה-נו בבאור דברי רבא וה"ה הכא, ועיי"ש ברוך טעם ועי' מש"כ לעיל מהעונג יו"ט, ועי' מרומי שדה.

עי' נפשות, לרש"י כאן ובכתובות הכוונה שהיא נתחייבה מיתה אצלם, וברשב"א ובריטב"א בכתובות פי' דבעלה נתחייב מיתה.

תוד"ה ע"י ממון, כתבו דע"י נפשות נאסרה אף לישראל, אמנם ברמב"ם איסו"ב יח' ל', ובעוד הרבה ראשונים החשיבוהו כאנוסה ורק לכהן נאסרה, וכן פסק בשו"ע, ובדעת תוס' וסיעתו עי' קוב"ש כתובות ט', דלהציל עצמה ע"י בעילה לא חשיב אונס, וכעין זה כתב באו"ש יסוה"ת ה' ו' (ע"ע אבני מילואים ז' ד' שכתב לבאר ע"פ יסודו של המהרי"ק דבעריות טעות לא הוי אונס).

ובמה שהבינו לדעת רש"י דבממון מותרת רק לישראל, עי' ריטב"א, ועי' במגיה שם

ובעיקר קושיית התוס' איך מוכח מכאן דדיעבד שרי דילמא שאני הכא דמפחד על הפסד ממונו, ע"ע מהר"ם, ריטב"א ותוס' ר"א.

ותו לא מידי, עי' תוס' שדנו היאך ומתי מתירים להלכה אשה שנתייחדה עם גוי, ובפוסקים דנו לגבי הנשים שהיו בשבי בזמן השואה, עי' מנחת יצחק ח"א פל', ובשו"ת דברי יואל אבה"ע קיח' ע"ב

שאני פרה דחטאת קרייה רחמנא, ונחלקו באחרונים ממתי חלים עליה דיני קודשת הגוף, בחידושי מרן רי"ז הלוי מעה"ק ד' יא' הביא שרק משעת שחיטה, ובחזו"א פרה ג' יד', ובקה"י זבחים ג' כתבו דחלים משעת הקדשה, וע"ע דבר אברהם ח"א סי' ז'.

אלא שאני פרה הואיל ומום פוסל בה וכו', עי' תוס' אלא, ובר"ח ועי' תוס' יומא מב. ותוס' תמורה כח:.

דמא בן נתינא, במהר"ל תפארת ישראל מא' ביאר שדמא לשון חיוב, ונתינא לשון דבר שהשכל נותן, שכל מה שקיים מצוות כאו"א הוא רק מחמת השכל.

תוד"ה בקשו, במה שכתבו שלאבני האפוד צריך שמיר, עי' רמב"ן שמות כה' ז' שחולק ורק לאבני חשן דכתיב במילואתם, וע"ע מנחת חינוך צה' ו' בדעת הרמב"ם, ולפי"ז באמת לא היה שמיר בבית שני.

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכדו'

1. ביארו בתוס' חכמי אנגליה ותוס' ר"א, דמשום רבותא דר"א דאפילו בהפסד ממון גדול של פרה אדומה איכא למיחש.

לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח